

Ki eteti most a kiscigolyákat

Támasztja falnak, szekrénynek, eldől. Asztalnak, csukott ajtónak, kinyitják, eldől. Az egyiket az orvos írta fel, a másikat a kuka mellett találta. Hangosan csattan a konyhakövön. Felkapja a fejét, mi volt ez. A botod, nagymama, válaszolják.

Az asztal végében üldögél, morzsolgatja az otthonkája szélét, amíg a család befejezi a reggelit, utána nyúl az ételhez. Amikor én kislány voltam, hajnalban etettük az állatokat. Még sötét volt. Előbb az állat evett, aztán az ember. Ne most, nagymama. Csenge, az unoka állva issza a kávé, késésben van. Nagymama almát pucol, a műanyag-nyelű kiskés hegyére tűzi a gerezdet, odanyújtja. Csenge nem kér, és elrohan. Nagymama a fejét csóválja, nem eszel te rendesen. Jobb kézzel hámoz, a bal karját csak akkor mozdítja, ha muszáj. Ráesett. Ica, a menyé keni a vállát minden este fájdalomcsillapító-krémmel.

Ica is rohan, csak gyorsan fúj még egy kis hajlakkot. Régen volt fodrásznál, sehogy se áll már a dauer. Lakkszagú, büdös az egész fürdőszoba, szerencse, hogy nagymama amúgy is ritkán használja. Ha nyolcvan évig megélt folyóvíz nélkül, most már minék. Inkább ereszt a lavórba, beviszi a szobájába, ott mosakszik. Még a ruhazsebkendőket meg a bugyogókat is kilögyből magának, hiába veszekszik vele Ica. Jönnek a vendégek, kiülnek a teraszra, a koszlott bugyogók meg ott lengedeznek a szélben a szárítókötélen.

Kiürült a ház. Mióta nagymama a családdal lakik, ilyenkor körbejárja a lakást. Annak idején nagypapa holmiját nézegette. Van-e a fehérneműje között más is, mint szappan. Melyik hivatal küldte a *Szabad Föld* számai közé dugott borítékokat. A műhelyben az egyik fémdobozban, a kakaósban, nem csavarok voltak és szögek, hanem a pénzét tartotta benne nagypapa. Már a felirat alatt nyújtózkodó macska ábrázatán látta nagymama, mennyi van benne, megjött-e a fizetés, a nyugdíj. Nem tett szóvá minden forintot, valamennyit meghagyott nagypapának kocsmára. De ha a kosztpénzen felül túl sok hiányzott a kakaósdobozból, akkor hó végén lett egy rossz estéje nagypapának. Aztán a koszorúkat, mécseseket figyelte, minden rokon hozott-e, nem pofátlankodott oda valaki idegen a gyertyájával a nagypapára.

Most a szobákba nyitogat, minden a helyén van-e. Csengének sajnos rossz az ízlése. Ez a fiatalember, akinek a képeit kitette az ágya fölé, elég nagy szélhámós lehet. Nem férjnek való. De mit lehet tenni, Csenge már így is benne van a korban. Ennyi idősen nagymama már... S a lánynak kilóg mindene, hasa, bokája. Egy vastag kötött pulóver kellene neki.

Nagymama kihúzza a felső fiókot Csenge íróasztalában, semmi papír. Miért nem leveleznek ezek a mai gyerekek, miért nem írnak egymásnak képeslapot. Azt nagymama is olvasgathatná, ha a *Katolikus Kalendáriumot* már unja. A bedobált holmik tetején az unoka személyi igazolványa. Szeméhez emeli a képet, sovány ez a lány, beesett az arca. A személyi középén meg van törve, feszíti a tokot.

Nagymama visszamegy a konyhába, tányérra söpri a morzsákat az asztalról, felaprít mellé egy szelet friss kenyeret. Meg akarja etetni a kiscigolyákat. A kert végében van egy tó, annak a partjára száll le a kilenc kicsi gólya. A fia, Gábor többször kérte, ne etessen madarakat, főleg ne kenyérral. Feldagad a begyükben és elpusztulnak. Villant a szeme, az én madaraim másfajták, azok nem pusztulnak el, mondta Gábornak. Lassan lép a járdán, óvatosan gördíti a lábfejét, mint akinek meglazult a cipőfűzője és vigyáz, nehogy kibomoljon. Elmegy a veteményes mellett, bár ez nem igazi veteményes. Mit akar Ica egyetlen sor répával meg petrezselyemmel. Amikor nagymama pótolja, akkor Ica persze megsértődik. Pedig az eperpalánták fele, aminek a helyére került még egy sor répa, már rég kiszáradt.

Sokára ér a kert végébe. Nincs ott a tó. Gólyák sincsenek, csak egy varjú rebben fel a szomszéd veteményeséből. Nagymama dühös, hogy se tó, se kiscigolyák. Visszafelé kiborítja a kenyeret a répaágyás végébe.

Fáradtan ér vissza a házba, leül, elszundít. Dél felé felriad, elcsoszog az ajándékboltba. Abból talán nem lesz veszekedés. Hálátlanok. Hordja haza nekik kilószámra a húst, tojást, krumplit, lisztet, hogy legyen, és veszekednek vele. Bezzeg akkor örült Gábor, amikor a fél országon keresztül vitte neki a hazait a bentlakásos iskolába. Sokszor még a szeme is elkönyvesedett örömeiben. Ott sírdogáltak ketten a dohos fogadószobában, Szent Antal nézte őket a sarokból. Mindig sovány volt az a gyerek, most is sovány, bezzeg, ha még mindig ő főzne rá, nem Ica...

Ez az ajándékboltos hölgy is túl vékony, a körmei meg hosszúak, csoda, hogy bármit meg tud fogni velük. Az egyik polcon hátul, rózsaszín műanyag kaspók mögött elemes gumitélapók. Ha megnyomnak rajtuk egy gombot, ingatják a fejüket, hadonásznak és a *Jingle bellst* nyekergik. Vesz egyet az unokának. Rezeg a zsebe, Ica az. Nagymama, minden rendben? Elég meleg a lakás? Persze, persze, leteszi. Tudja, kedves, magyarázza az eladónőnek, a fiam rendes gyerek, de a menyem... Ellopja a nyugdíjamat. Letagadta, de én tudom, nem vagyok bolond. Az eladónő némán bólogat, visszaad a húszezresből, segít összeszedni a pultról a kiszóródott papírpénzt.

Gábor és Ica ötkor érnek haza. A folyosó sáros. A szobájukban, a szőnyegen szerződéses, kórházi leletek, számlák Gábor fiókjából. Nagymama a fotelben bóbiskol, nem érti a kérdést, miért kerültek a papírok a földre. Nem tudja, hol van. Belenéznek az arcába, riadt anyóka-arc.

Nyolcvanöt éves, azaz nyolcvanhatodikban van. Az rengeteg fejkendő és ruhazsebkendő, még akkor is, ha a régieket sokáig meg lehet takarítani, mert nem olyan gyenge anyagból készültek, mint manapság. Nagymama gyümölcsmagokat szopogat savanyúcukor helyett, szilvamagot, meggymagot. A magokban bízni lehet, a magoknak olyan az íze, mint régen. Semmi más nem olyan, Csenge már nem bújik hozzá, nem falja az almáspitéjét, Ica süt, nagymamát már nem bírja a lába. Csenge megjön, becsukja maga mögött a szobaajtót, néha piros a szeme, ha kijön. Kilóg a hasad, gyere, adok pénzt, vegyél magadnak valami rendes ruhát, mondja nagymama. Csetelhetnél kevesebbet, mondja Gábor.

Csenge fején konty, borzas madárfészek. Most ez a divat, hogy sehogyan se áll. Utoljára akkor ugrott nagymama nyakába, amikor megkapta nagypapa csontkeretes szemüvegét. Hogy nézel ki. Ne már, nagymama, a retró a divat. A csuklóján tetovált bagoly. Ica és Gábor úgy tudják, henna. Boldog születésnapot, kislányom, és Csenge kiskeresztet kap a homlokára, két szúrós puszit az arcára, a kezébe meg a gumitélapót és egy cserép virágot. A földje szétlocsolva, a köré tűzködött műanyag gyöngyvirágoktól alig látszik maga a begónia. A tízezrest egy szentképhez gumizva adja nagymama. Suttog, hogy csak a lány hallja. Ha összeházasodtok ezzel a fiatalemberrel, akinek a képei ott vannak az ágyad fölött, adok százezret. Mindenki hallja. De nagymama, tizennyolc vagyok.

Ica a papíros eset óta home office-ban dolgozik, hogy legyen nagymama mellett valaki. Megsokasodnak az ütközetek, bár nagymamának egyre kevesebb ereje van harcolni. Ica kihangsúlyozza a telefont főzés közben, hogy bírod, kérdezik a vonalban, amikor nagymama belép. Ica terel. Nagymamáról vagy jól, vagy semmit.

Mint egy ezüsthajú, fürgé tündér, ó nagymami. A bal karja olyan merev, mint a zenélő gumitélapóé. A jobb erősen zsibbad, ahogy Icára támaszkodik ajándékboltba menet. Kinézett egy delfines hógömböt Csengének. De nagymama, munkaidő van. Addig járkál az

íróasztalához, amíg el nem jön vele az ajándékboltba. Tudja, kedves, mondja nagymama az eladónőnek, a menyem szokott megvédeni, amikor a fiam oda-odacsap nekem egyet. Ica és az eladónő összenéznek. Amikor nagymama nem látja, az eladónő int, elveszi ezt a mondatot is a többi közé.

Támasztják folyosófalnak, konyhaszekrénynek, eldől. Asztalnak, csukott ajtónak, kinyitják, eldől. Csak egy kicsit bírd ki, nagymama, mindjárt visszajövök. Hangos nyekkenéssel ér földet, felkapják a fejüket, mi volt ez. Nagymama.

Nincs folytonosság a napok között. Az altatóktól nyúlós köd üli meg a szobáját, nehezen ébred. A mellkasa, mint egy hógömb, megtelik vízzel. Pár napot kórházban tölt. Az ágy-szomszédjával fényképeket mutogatnak egymásnak, recepteket egyeztetnek. A néni gyanakodva méregeti a látogatóba érkező családtagokat. Nagymama sápadt, de jókedvű. Kilenc kis gölya leszállt a tóra, elhozta nekünk a nyárt, dudorászik. Csengét a szekrényéhez küldi, a pénztárcájából kivész egy tízezrest. Vegyél magadnak valami szépet az ajándékboltban. Csenge inkább a delfines hógömböt is behozta, megrázza, az éjjeliszekrényre teszi. Bárgyú, festett állatvigyor, csillámhó. Nagymama felsóhajt, nekem vetted, kisunokám, gyönyörűszép.

Azt hitték, csak a kórházi világítás, de otthon, a saját ruháiban is látszik, hogy fogyott. Felcsipegeti a morzsákat a tányérról, a zsemlet otthagyja. Ki eteti most a kisgolyákat? Kéri, hogy vigyék el az ajándékboltba autóval. Nem viszik. Nagymama előkeresi a kórházi néni telefonszámát egy kockás papírról, Gábor beviszi neki a telefont, tárcsáz. Tudod, hadarja nagymama a telefonba, a fiamék be akarnak engem ide zárni. Azt mondják, hogy világjárvány van, se bolt, se templom. Ezek azt hiszik, hogy elhiszem.

Fekszik néhány napig, a leveshez felül. Bejöhet egy kicsit a kutya? Nincs kutyánk. Nagymama sír, ne legyetek szívtelenek, hát látjátok, hogy én nem tudok kimenni hozzá.

Valaki jár a kertben esténként, nyakigláb, mint a kamasz Gábor. Engedjétek be, mert megfázik. Elfújja a szél, vékony, nem eszik eleget. Nagymama sem eszik eleget, elveszik az arca a fejkendőben.

Ica reggel benyit nagymama szobájába. A lapos takaró alól kilóg egy átlátszó anyóka-figura, kézbe veszi. Felkavarodik benne a víz, örvénylenek a csillogó mini húszezresek. Megnyomja a talpán a gombot, a figura megszólal. Tudja, kedves. Nem esztek eleget. Sovány vagy. Hálátlanok. Mi volt ez. ■■■

Banángyerek

Egy édesség-lerakat előtt áll. A fémdobozos Xixókat nézi, meg a tízes csomag Snickerst. Olajosan fénylő haj, csillogó körömlakk, neoncsíkos melegítő. Vivien.

Szombati tömeg, egy cipekedő család majdnem elsodorja. Élénk veszekedés a kerékgumival megjelölt parkolóhely fölött. Eladó hadonászik kibontott hentesjelmezzel, *nincs hozzá fűrés*, a vevőnek csak a válláig ér. Luxusautó tolat a gyalogosok között egyenes tempóban, páran az utolsó pillanatban ugranak félre. Nyurga fiú szalamoszik egy ócska biciklivel, a kezében ételdoboz, megáll a lány mellett. *Megyünk a replikákhoz*, int a csarnok belseje felé Vivien, a fiú bólint. Sörtehaj, kifakult póló. Zhin.

Ügyesen kerülgeti a biciklivel a szembejövőket és az árusok asztalait, Vivien mögötte. Foszforszkáló telefontokok, diszkófényben úszó Szűz Máriaék, zárjegy nélküli italok, aranyszínű bizsuk. Az elektronikai cikkek lerakatánál egymáshoz láncolt műanyag bulldogok őrzik a koppintott laptopokat.

Vivien Zhin dobozába pillant, pirosas-barnás szószban úszó fehér kockák. *Ma po tofu, sebhelyesarcú öregasszony szójababsajt.* Zhin letámasztja a biciklit, zsebéből pálcikát vesz elő, egy kockát a lány orra elé tart. *Szagold meg, jó.* Vivien fintorog, *nincs is szaga,* aztán a szájába veszi. *Nem rossz.* Zhin vigyorog, odahúz egy ládát, ráül, eszik. Vivien a replikákat áru-ló ruhásbódék kínálatát nézegeti, arany Gucci feliratú pólóra alkuszik, strasszos hajgumi-kat próbálgat. A csarnok felerősíti a nyüzsgés zaját, a tető átmelegszik az őszi naptól. Gumi- és műanyagbűz, a ruhák festékszaga.

Továbbmennek, a biciklit otthagyják, ahová Zhin letámasztotta. A bódék, asztalsorok után boltok. Egy kirakatban piros-kék pixelszövegek villognak, négy open, három nyitva. A bal sarokban egyenként jelennek meg a betűk, J - É - Z - U - S É - L, eltűnik és felvillan az egész egyszerre, majd kezdődik előlről. Aztán félig üres bolthelyiség, lámpák és lámpakellékek felirat. Neonfény, pár műanyag lámpabúra és krómutáncos falikar, de főként csupasz, szürke polcok. Az egyik tetején, a fejük fölött pucér fehér játékbaba ül, kezei kinyújtva. A galérián öt kopasz próbababa arccal a lépcsőnek. A szélső bal melle törött, a bimbó helyén csillag alakú lyuk. Öltönyös, aranyláncos eladó hadar Zhinnek kínaiul. Zhin a padlót nézi, a vállát vonogatja. *Banánygyerek,* sziszegi az öltönyös, és átvált magyarra. Vivien-re néz, lehalkítja a hangját.

Vivien kioldalog. A telefonját nyomogatja, elindít egy youtube videót. Esküvőre gyülekező násznép, mulató aláfestő zene. A vőlegény aranszínű öltönyben, a menyasszony fején strassztiara. Vágás, a pár fehér limuzin előtt pózol, a kocsin felirat, Szedra & Adriánó.

Zhin kilép a lámpaboltból, Vivien mutatja a mobilját. *Ilyen koronám lesz.* Zhin röhög. *Aha, és miből szeded össze, kínai gyerekekre vigyázol, mint a nagyanyád? Fenét, jól kell férjhez menni. Mi az a banánygyerek?* Zhin legyint.

Kiérnek a csarnokból, nem lépnek be a következőbe. Itt alig jár valaki, csak a zsongás szűrődik kétfelől. Friss levegő. Leülnek egy teherbicikli platójára. Sötét hajú férfi jelenik meg az egyik épület sarkánál, zakója alól márkás karóra villan, a nyomában piacosok ember-nagyságú dobozokat tolnak kézi targoncán. Zhin Vivien háta mögé hajol, mintha keresne valamit a teherplatón. Úgy marad, amíg a menet elhalad előttük.

Felegyenesedik, felgyűri a pólója ujját, megmutatja Viviennek a vállára tetovált halat. *Gazdagság.* A bajsza, mint a hínár, a farka legyező, tarajos a hátuszonya. Vivien közel hajol, *morcos feje van.* Előveszi a telefonját, a hal felé csücsörít, szelfizik. A képernyőn keresztülfutó repedés éppen a lány szája és a hal közé esik. Megcsörren a telefon. *Aha, középen.* Leteszi. *Zhin, te nem is fogsz visszamenni Kínába. Dehogynem. De nem is tudsz kínaiul. Annyira tudok, mint te cigányul. Mi az a banánygyerek?* Zhin hallgat egy pillanatig. *Kívül sárga, belül fehér.*

A hátsó csarnok ajtajában nagydarab öregasszony tűnik fel tömött ikeás szatyrokkal, megerezkedett szemhéján forradás. Szuszogva lép Zhinék mellé, az egyik csomagot Viviennek nyújtja. Ő megemeli, nyög, aztán leteszi a földre. Kivesz egy parfümöt, spriccel a csuklójára, az orrához tartja. Beletúr a táskába, napszemüvegek, nyifogó elemes kutyák, villogó belsejű lufik. Az öregasszony is leteszi a szatyrot a földre, fújtat. Nyílik az első csarnok ajtaja, fiatal srác tolja ki Zhin biciklijét, rátámasztva a törött mellű próbababa. *Este mentek?* *Aha, addig mosogatok. Jó büdös leszel.* Vivien egyszerre megérzi a csarnok mögül lengedező égett olajszagot. Az öregasszony int a lánynak, gyertünk. Felküzdik a táskákat a vállukra. *Ma hol lesztek,* szól utánuk Zhin. Az öregasszony hátra se fordul, úgy mondja. *Nyugati.*

